

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 24

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 26. juni 1948

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 Arg.

Alt er ikki í lagi

»Tingakrossur« hevði góða og áhugaverða grein um mentunar-standin — serliga millum ungdom okkara.

Tað verður kanska hildið, at ov ofta verður trivið í henda spurning. Til tað er at siga, at hesin spurningur er hin týðningarmesti av øllum samfelagsins spurningum. Tað er sum allir aðrir ganga upp í henda spurning. Hann er aðaltætturin í mannalivinum, mál menniskjunnar. Og tí verður hesin spurningur ikki ov tíðum umrøddur.

Allir kunna sanna, at vit hava mong problem at kanna og tala um viðvíkjandi mentunarstandinum hjá fólki okkara. Og tá ið fólk okkara verður nevnt, so er fremst at taka fram okkara ungdom. Hitt unga ættarliðið er tað, ið bera skal landsins framtíð, og tað skal byggja á tað stöð, sum hitt fyrra leggur.

Onnur lond eru sjálvandi eisini uppi í somu spurningum, og hava somu vandamál at greiða sum vit. Heimurin er farin gjøgnum tveir stórbardagar, ið lögdu eftir seg ein stöðuleysan og ivandi ungdom, ið fekk slignan burtur allar skorður undan teimum hugsjónum, hitt eldra ættarliðið hevði flutt teimum. Heimsmýndin broyttist eisini so heilt hetta nýggja tíðarskiftið, og hin verkliga menningin er komin so knappliga og hevur gjørt so stór stig, at menniskjan er farin heilt av fótum.

Einki land í heiminum er kanska komið bráðligari í hetta harða streymrákið enn okkara. Og vit eru so lítið land og hava ikki so nógv at standa ímóti við.

Allir lesturin, ungdomur okkara lesur, kemuruttan ífrá, og í hesum tíðum er hann ikki av tí slag, ið veksur um vit og vandni ungdomsins. Heldur tekur hann úr honum tann andliga merg, ið hann kanska hevði. Ferðirnar til útheimin eru óktar í stórum eisini, og frá teimum kemur ikki mentun og menning.

Men tað er sjálvandi lítið framstig í tí bert at ávísar brekini og einki at hava at seta aftur ímóti. Ei heldur gevur tað málinum nakran frama at gerast firtin, verja og siga, at ungdomur

Føroya verður skammiliga víðfarin, hann er ikki óðrvisi enn annara landa ungdomur.

Sagt kann vera, at vit hava fingið ymskar nýroyndiruttanifrá, men hesar hava enn ikki rinið nógv við. Skótararørslan og sportsrørslan, báðar skulu bera í tað borð at uppvenja og stímbra bæði kroppsliga og andaliga. Hetta er so stutt eitt «miðul» og ikki eitt mál.

Ungmannarørslan er eingin nýggj rørsla, og ivaleyst hevur hon eisini gjørt sitt gagn; men ein kann filast, at úrlitið av virki hennara er ov lítið.

Tann, ið verið hevur uppi í ungmannafelagi, kann ivaleyst ofta hava verið svikin. Leiðslan kann kanska ikki altíð hava verið av tí besta, men limir hava ikki altíð sýnt stóran áhuga. Teir hava sjáldan møtt,uttan til hina vanligu ársveitsluna, so henda veitslan hevur næstan verið hitt einasta, ið sýnt hevur at bragdað hevur í felagnum.

Ungmannafelagið, um hugur kann skapast um virki tess, kann vera hin størsti stuðul til andaligan vøkstur millum ungdomin. Har kann hann skifta orð um øll tey problem, ið mannafelagið hevur at takast við. Har kann hann læra samanbald og at skilja sínar sambygdarmenn. Tjóðskaparspurningurin kann har sjálvandi verða havdur frammi, men ikki gjørdur til ein politiskan partaspurning. Saman um tikið er at siga, at ungmannafelagsrørslan nettupp eigur at skapa og fremja tolsemi millum manna: at allar hugsanir og áskoðanir frítt sleppa til orða og sáttliga verða umfarin. Slikur andi er eyðkenni fyri alla sanna mentan.

Lesiringurin — hetta nýggja og frálíka undirvísingarlagið — hevur eisini verið nevndur viðvíkjandi mentunarspurninginum. — Hetta er eitt lag, sum teir nýta nógv uttanlanda, og siga allir tað at bera góðar fruktir. Slikir lesingar eru ivaleyst sera hentir at knýta aftur at ungmannafelagsfundunum.

Andalig mentan er mál menniskjunnar. Men ikki ein mentun, sum bert treingir seg um vitan

og kunnleika. Tað má vera ein moralsk mentun. Mentun og menning, sum stímbra ungdom, so hann gerst fráhaldandi og kann sær hógv.

Tað er siðmenningin í rættum týðningi.

Skulu trolarar verða seldir?

Røddir eru uppi, sum mæla til at selja trolarar til Týsklands. Og saman við hesum til-mæli fær sum vant Vinnulánsgrunnurin óförrar ábreiðslur.

Tað er langt síðan havt á máli, at øll skipakeypini vóru ikki góð, og best hevði verið, at landið hevði skipað keypini við sakkönun monnum á odda. Men hin samfelagspolitiska áskoðan her á landi var ikki sint at fara hesa leið.

Tó er at nevna tað rangsagt at siga, at meginparturin av skipakeypunum hava verið burtur úr vón og viti. Vit skuldu hava fiskiskip, og Vinnulánsgrunnurin var hin óförr stuðul fiskimannsins at fáa hendur á hesi skip.

Vit hava fingið nógv góð skip, sum lagt hava inn ófört. Tey vánaligu skipini eru í minnitali.

Kann vera at best var at selt onkum trolaran, men so mugu ráð vera at fáa annað skip í staðin. Ringast ráðini, ið gerast kunna, er at fara og selja, og so gera tað, at fiskimenn liggja uppi á landi. — Ófört er at fáa nýggjar og nýmótans trolarar, men teir kosta eisini stóran pening.

HITLER-SKIP VIÐ DEYÐA- MANNA-BEINUM SKAL VERÐA TIKIÐ UPP

ONGLENDINGAR SÖKTU TAÐ YVIRI VIÐ NOREG Í 1944

Týskarar sendu nógv skip upp til Noregs, og nógv vóru sòkt, so har liggja við botnin mongdir av skiparövum.

Nú eru teir farnir at hevja upp frá botni hitt stóra týska hermanskipið »Riegel«.

Ensk flogförr sòktu tað í 1944. 3800 manns doyðu, helvtin fangar. Fáir komu undan við livinum. Eini 1000 lík róku á land, men teir halda, at eini 2000 liggja eftir í vrakinum. Eitt felag úr Tróndheim keypti vrakið og er farið at kanna skipið innan. Kavarar, sum niðri hava verið, siga seg at hava funnið fleiri hundrad beinaróð í koyggjunum, gongunum og í lastini.

Skipið skal verða tættað, so tað kann verða fyllt við luft og flotna upp.

Annars hava tjóvar verið fram við longu. Kavarar hava verið og skorið spöl og maskinur leys á dekkinum og niðri undir. Tað lættasta er tikið og selt á »svarta börs«. Hetta er ætlandi gjørt myrkar vetrarnætur og í mjørkaveðri.

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrúgv

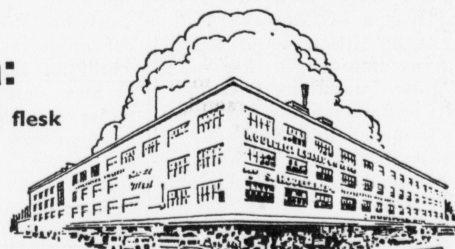
Tlf. 443

Vit lata:

Feskkt kjøt og flesk
pysur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S

Kødbyen, København.

UMBOÐ:
B. MORTENSEN
TÓRSHAVN
Telefon 326